

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัย เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โรงเรียน บ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการวิจัยครั้งนี้
แบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ขั้นตอนการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน
บ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียน
บ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียน
บ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม

ในการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย
โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย

- 1.1 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน
- 1.2 ผู้ปกครองนักเรียนชั้นอนุบาล 1 – 2 จำนวน 19 คน
- 1.3 ครูผู้สอน จำนวน 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมี
ส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม
แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดของการวิจัยมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert Type) โดยแบ่งช่วงวัดออกเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 97) คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-Ended Questionnaire) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามสำหรับเป็นเครื่องมือในการวิจัย ดังนี้

3.1 ศึกษาจากเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยและการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม

3.2 สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูล โดยให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดซึ่งมี 5 ด้าน ได้แก่ 1) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียน 2) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เด็กทุกคน ได้รับการเตรียมความพร้อมอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 3) ส่งเสริมให้มีการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 4) เสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการงบประมาณ การบริการงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไป และ 5) เสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนและเครือข่าย

3.3 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข

3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เสนอแนะแล้ว เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือตรวจพิจารณาความเหมาะสมตรวจสอบความถูกต้องด้าน โครงสร้าง (Construct Validity) และความตรงด้านเนื้อหา (Content Validity) ตลอดจนความเหมาะสมของภาษาและการใช้ถ้อยคำที่เหมาะสม (Wording) ประกอบด้วย 3 คน ดังนี้

3.4.1 นายเสริมชัย สังกะเพส ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ศึกษา) ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย

3.4.2 นายสมพงษ์ อามาตย์ ครูศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดโง้งดงสวรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

3.4.3 นางสาวฉวีรัตน์ หวันวิเศษ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์การศึกษา) ตำแหน่งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเครื่องมือเสนอแนะ

3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับครู ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียน ในเขตอำเภอบึงสามพัน จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ชุด

3.7 นำแบบสอบถามที่ได้จากการนำไปทดลองใช้ไปหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.24 – 0.80 และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.97

3.8 เมื่อได้แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นตามเกณฑ์และตรวจสอบความถูกต้องแล้วจัดทำฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำเครื่องมือที่สร้างขึ้น ซึ่งได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

4.2 นำหนังสือขอความร่วมมือเก็บรวบรวมข้อมูล จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พร้อมนำแบบสอบถามไปยังโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผู้วิจัยได้อธิบายลักษณะของเครื่องมือพร้อมทั้งวิธีการกรอกข้อมูลเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และนัดวันเวลาไปรับแบบสอบถามคืน

4.3 ผู้วิจัยรรับแบบสอบถามในการวิจัย จากประชากรที่ใช้ในการวิจัยของโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคามเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5. การจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการจัดการทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังต่อไปนี้

5.1 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

5.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

นำมาแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

5.3 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยรวมและรายด้านแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายดังนี้

5.3.1 ตรวจสอบและให้คะแนนเป็นรายชื่อตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 :

102) ดังนี้

การมีส่วนร่วม	คะแนน
มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
มาก	ให้ 4 คะแนน
ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
น้อย	ให้ 2 คะแนน
น้อยสุด	ให้ 1 คะแนน

5.3.2 แปลความหมายของค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 105)

ค่าเฉลี่ย	ระดับการมีส่วนร่วม
4.51-5.00	มากที่สุด
3.51-4.50	มาก
2.15-3.50	ปานกลาง
1.51-2.50	น้อย
1.00-1.50	น้อยสุด

5.4. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended Form) นำมาวิเคราะห์เนื้อหา แจกแจงความถี่ และอธิบายข้อมูลดังกล่าวนำเสนอในรูปตารางประกอบพร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

6.1 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อใช้วิธี Item-total Correlation โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อย่างง่ายของเพียร์สัน (Pearson) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96) และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 99)

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean)

6.2.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ระยะที่ 2 ศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม

ในการศึกษาการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มผู้ร่วมวิจัยและผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัย ได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1.1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จำนวน 43 คน แยกได้ดังนี้

1.1.1 ผู้วิจัย จำนวน 1 คน

1.1.2 ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก จำนวน 14 คน

1.1.3 ผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 19 คน

1.1.4 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน

1.2. กลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 16 คน แยกเป็น

1.2.1 ผู้บริหาร จำนวน 2 คน

1.2.2 วิทยากรการประชุมเชิงปฏิบัติการและนิเทศภายใน จำนวน 1 คน

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยปฏิบัติการ (Actionh Research) โดยผู้วิจัยได้นำเอาหลักการและขั้นตอนตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart (ประวิต เอราวรรณ์, 2545 : 142 – 156) ประกอบด้วย การวางแผน การปฏิบัติการ การสังเกตการณ์ และการสะท้อนผลซึ่งรายละเอียดและขั้นตอนการศึกษา มีดังนี้

2.1 การวางแผน (Planning) โดยดำเนินการดังนี้

2.1.1 นำผลที่ได้จากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ในระยะ 1 เพื่อนำมาวางแผน

2.1.2 กลยุทธ์ในการพัฒนา จากสภาพปัญหาที่พบในระยะที่ 1 กลุ่มผู้ร่วมวิจัย จึงประชุมเพื่อวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา โดยการประชุมกลุ่มย่อยของผู้ร่วมวิจัย ประกอบด้วย ผู้วิจัย ครูผู้ดูแลเด็กเล็ก ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้กลยุทธ์ดังนี้ คือ

- 1) การประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถ ด้านจัดการศึกษาปฐมวัย โดยตรง ได้แก่ โดยนายสุวรรณ สุริยาตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม
- 2) การนิเทศภายในเกี่ยวกับการให้คำแนะนำ ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครอง ครู และกรรมการสถานศึกษาของ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้และเข้าไปมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย

2.1.3 แผนปฏิบัติการ (Action Plan) กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้นำกลยุทธ์การพัฒนามาจัดทำแผนปฏิบัติการ ดังรายละเอียด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แผนปฏิบัติการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ

กิจกรรม	เครื่องมือ	กลุ่มพัฒนา	ระยะเวลา
ครั้งที่ 1	แบบสอบถาม	ประชากร	9 ธ.ค. 55
<p>1. ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดย</p> <p>1.1 ศึกษาสภาพปัจจุบันกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องต่าง ๆ</p> <p>1.2 ศึกษาสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น</p> <p>2. วิเคราะห์ผลการสำรวจความคิดเห็นในเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2</p>			
ครั้งที่ 2	- แบบสัมภาษณ์	- ผู้วิจัย	22 - 23 ธ.ค.
<p>1. การพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยโรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษา มหาสารคาม เขต 2 ดำเนินการ ตามขั้นตอน คือ</p> <p>1.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยการบรรยายความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา 3 ด้าน คือ</p> <p>1.1.1 การมีส่วนร่วมกำหนดนโยบาย และแผนพัฒนาของโรงเรียน</p> <p>1.1.2 การมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน</p>	- แบบสอบถาม	- กลุ่มผู้ร่วมวิจัย	55
		- กลุ่มผู้ให้ข้อมูล	

กิจกรรม	เครื่องมือ	กลุ่มพัฒนา	ระยะเวลา
ครั้งที่ 2			
3. การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้มีกิจกรรม ทรัพยากรเพื่อพัฒนาโรงเรียน			
3.1 การฝึกปฏิบัติ			
3.2 การนิเทศภายใน โดยศึกษานิเทศก์ ผู้อำนวยการ โรงเรียน โรงเรียนบ้านน้ำสร้าง หนองพะ			

2.2 การปฏิบัติ (Action)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ร่วมกันนำแผนปฏิบัติ (Action Plan) ไปปฏิบัติตามกิจกรรม และการเก็บรวบรวมข้อมูลตามเครื่องมือที่สร้างขึ้น ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการ ดังนี้

2.2.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมเชิงวิทยากรที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยมาให้ความรู้เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

2.2.2 การนิเทศภายใน เป็นกิจกรรมที่ผู้วิจัยและผู้ร่วมวิจัยร่วมกันติดตามผลการปฏิบัติว่ามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมต่อการจัดการศึกษา

2.3 การสังเกต (Observation)

กลุ่มผู้ร่วมวิจัย ได้เก็บรวบรวมข้อมูลในแต่ละกิจกรรม ดังนี้ คือ

2.3.1 การประชุมเชิงปฏิบัติการ ใช้แบบสัมภาษณ์การประชุมเชิงปฏิบัติการ

2.3.2 การนิเทศภายใน ใช้แบบสังเกตการนิเทศภายใน

2.4 การสะท้อนผล (Reflection) มีการดำเนินการดังนี้

จากการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองพะ จังหวัดมหาสารคาม ผู้วิจัยและผู้วิจัย ได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลของการปฏิบัติ ตามกิจกรรม ทุกกิจกรรม สะท้อนผลให้เห็นถึงจุดเด่นจุดด้อยเพื่อหาแนวทางแก้ไขจุดด้อยและเสริมจุดเด่น

3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ และแบบประเมิน มีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประเภทเครื่องมือ ประกอบด้วย 2 ประเภท จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

3.1.1 แบบสัมภาษณ์ การมีส่วนร่วม จำนวน 1 ฉบับ

3.1.2 แบบสอบถาม การมีส่วนร่วม จำนวน 1 ฉบับ

3.2 ลักษณะของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำมาเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 4 ฉบับ ดังนี้

3.2.1 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วม จำนวน 1 ฉบับ เก็บข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย

3.2.2 แบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วมในการนิเทศ จำนวน 1 ฉบับ เก็บข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย

3.2.3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วม จำนวน 1 ฉบับ เก็บข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย

3.2.4 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการนิเทศ จำนวน 1 ฉบับ เก็บข้อมูลจากผู้ร่วมวิจัย

3.3 วิธีการสร้างเครื่องมือ มีขั้นตอนในการดำเนินการ ดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 และแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการ ชั้นพื้นฐาน. 2547 : 3) เพื่อกำหนดกรอบการสร้างเครื่องมือ

3.3.2 สร้างเครื่องมือตามกรอบที่กำหนด

3.3.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความถูกต้อง เหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะ

3.3.4 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) นายเสริมชัย สังกะเพศ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ศึกษา) เป็นศึกษานิเทศก์ เขต 1 มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติและการวิจัย

2) นายสมพงษ์ อามาตย์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านกุดโง้งดงสวรรค์ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษา

3) นางสาวมณีรัตน์ หวันวิเศษ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (วิทยาศาสตร์ศึกษา) ครุวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและการสอน

3.3.6 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง

3.3.7 จัดพิมพ์เครื่องมือแบบสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้ระยะเวลาที่ในการวิจัย 1 วัน คือ วันที่ 22 - 23 ธันวาคม 2555 ณ หอประชุม โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการดังนี้

4.1 กิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการ เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้วิจัยและวิทยากร หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการสิ้นสุดลง โดยใช้แบบสัมภาษณ์

4.2 กิจกรรมการนิเทศภายใน ใช้แบบสังเกตการนิเทศภายใน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันในการพัฒนาการมีส่วนร่วมการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย โรงเรียนบ้านน้ำสร้างหนองบะ จังหวัดมหาสารคาม โดยใช้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ ว่ามีปัญหาอย่างไรบ้าง มีสาเหตุมาจากอะไร เหตุใจจึงเป็นเช่นนั้น

5.2 วิเคราะห์ผลการพัฒนาว่ามีการพัฒนาขึ้นหรือไม่ดีกว่าเดิมอย่างไรบ้าง เป็นผลมาจากอะไร โดยใช้การนิเทศภายใน

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล โดยเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์การนิเทศภายใน และแบบสัมภาษณ์การมีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำเสนอโดยการพรรณนา